

Folkethingets Forhandlinger

5001 2. Beh. af Lovf. ang. Meed. af Kong. p. Alm. af først. Sideb. i. de jydsk-fynske Statsb. 5002

banerne, nu yderligere vilde komme til, at give Bidrag til Expropriationsudgifterne for den her omhandlede Bane, og at i Ex. Hammerum Herred, som nu svare 48 R. pr. Lønde Hartkorn, til Statsbanerne og bliver ved dermed, indtil de halve Expropriationsudgifter for alle Banerne i Sylland ere tilbagebetalte, yderligere skulde spare mindst 48 R. til, pr. Lønde Hartkorn, til Expropriationsudgifterne for Silkeborg—Herning Banen. Dette vilde være saa meget ubilligere, som de Landsdele, som der her er Tale om at forsyne med Sernbaner, i en dobbelt Henseende ere uheldigt stillede, idet de dels have maattet vente saa mange Aar længere paa at faae Sernbaner, og dels kun faae Sernbaner ved at gjøre Offre, som de andre Landsdele have været fuldstændig fri for. Forholdet er jo imidlertid temmelig kompliceret her, og navnlig ganske anderledes indviklet end ved Ribe. Ved Ribe var det ganske simpelt; denne Kjøbstad havde været fri for at svare Bidrag og skulde for Fremtiden svare fuldt Bidrag. Der derimod er der Egne, som dels have svaret fuldt Bidrag, dels have været helt fritagne og dels have svaret nedfat Bidrag, og de skulle nu for Fremtiden svare enten fuldt Bidrag eller ogsaa nedfat Bidrag. Ligeledes bliver der jo her Tale om den samme Efterbetaling, som blev arvet med Hensyn til Ribe, idet det nemlig for at der kan komme Ligelighed til Stede for alle disse Landsdele, med Hensyn til Urdedelsen af Bidrag til de halve Expropriationsomkostninger, vil være nødvendigt, at de Landsdele, som hidtil have været fritagne eller kun have svaret nedfat Bidrag, efterbetale for de forløbne Aar, i hvilke de andre Egne have betalt. Med Hensyn til Ribe blev der fastsat et bestemt Beløb, fordi Forholdet der var saa simpelt, men dette have vi ikke kunnet gjøre her; vi have indskrænket os til i Forslaget under Nr. 6 at angive de almindelige Principer, som skulle komme til Anvendelse, og vi tro ikke, at der vil være mindste Banfærlighed for Indenrigsministeren ved at bestemme, hvorledes de enkelte Kjøbstæder og Sognekommuner fremtidig vilde have at bidrage til disse Expropriationsudgifter, saaledes at de kunne komme i fuldstændig lige Stilling og i lige Linie med de andre Landsdele. Der er i saa Henseende tre Ting, som Indenrigsministeren maa have at skønne over, nemlig for det Første, om de nye Baner vilde medføre fuld Nytte for de Egne, hvorefter der er Spørgsmaal, eller om de maatte kun vilde medføre en ringere Nytte. Dernæst maa det tillige bestemmes, hvormeget Bidrag kan nedsettes efter den ringere Nytte, og endelig have vi troet at maatte overlade til Indenrigsministerens Skjøn,

107. Møde. Dødelig Samling, 1872—73.

hvorledes den Efterbetaling, der maa finde Sted, skal udredes, om paa een Gang eller afdragsvis og da med hvilke Afdrag. Jeg bemærker her, at med Hensyn til Ribe blev der, som de Herrer ville erindre, fastsat en Afdragning i 5 Aar, og dette vil vistnok ogsaa findes rimeligt for de andre Landsdeles Vedkommende. Jeg skal ikke trætte det ærede Thing med nærmere at udvise dette indviklede Punkt, men skal blot gjøre den Bemærkning, at naar Halvdelen af Expropriationsudgifterne til de Baner, hvorefter der her er Tale, saaledes bliver lagt til de Expropriationsudgifter, som allerede nu svares, og de blive reparterede paa den Maade, som vi have tænkt os, saa vil derved vistnok opnaas det Resultat, at Bidragene i Sylland og Fyen vilde være endte aldeles paa samme Tidspunkt, nemlig, saavidt jeg kan skønne, i Oktober 1876. Vedtagelsen af de her omhandlede jydsk Baner vil medføre, at Bidragsydelsen i Sylland vil komme til, at være et Aar længere, og Vedtagelsen af den fynske Bane vil medføre, at de fynske Bidrag kommer til at svares to Aar længere; da disse sidste Bidrag vilde være ophørte et Aar før de jydsk Bidrag, saa vil Følgen blive, at Bidragene vilde ophøre i Sylland og Fyen paa samme Tid. Den yderligere Forøgelse af Byrden for Statskassen, som vi her foreslaa, beløber sig, saavidt jeg kan skønne, til 200,000 Rd., det er Beløbet af de halve Expropriationsudgifter, et lignende Beløb vil være at udrede forudsat af Staten og vil altsaa være dels at efterbetale, dels at betale ved aarlige Bidrag i Overensstemmelse med Loven af 26de Mai 1868. — Jeg har allerede omtalt det Vendingforslag, hvorefter man mener, at Staten bør stilles som Aktionær i de vedkommende Baneanlæg. Vi tro, at der derved opnaas en vis Fordel for Staten; i hvert Tilfælde har Udvalget anset det for rigtig, at Staten kommer i et fastere Forhold til disse Baner, som den yder et væsentligt Bidrag til. Efter Regjeringens Forslag kommer Staten til at staa i et temmelig løst Forhold til de vedkommende Selskaber. Naar vi saaledes have foreslaaet, er imidlertid et Maximum, det vil sige, det overlades til Indenrigsministeren at bestemme, hvor meget der skal ydes, dog at det ikke overstiger, hvad der her er fastsat. Den ærede Minister vil altsaa have at afgjøre, hvor vidt han mener at kunne, og burde gaa med Hensyn til de enkelte Baner. Der har for Udvalget ikke kunnet være Tale om at tage hver enkelt Bane for sig og vurdere, hvilket Beløb man maatte finde passende efter hver Egn's Fordring og Træng; man har maattet finde, at enkelte Baner, navnlig